Thomas Bugge: De første Grunde til den rene eller abstrakte Mathematik. Tredje og sidste Deel. Den oekonomiske og den militaire Landmaaling. Kiøbenhavn 1814.

---

§ 119

Fig.96.

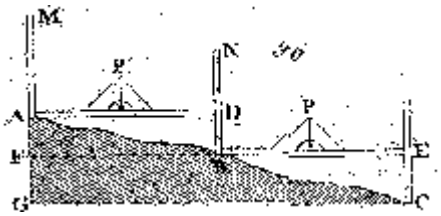

Et Nivellerings Instrument er et saadant Instrument, ved hvilket man ved Sigter kan bestemme den synlige horizontale linie. Det simpleste af alle er Tømmermands vaterpasset; i en perpendikular [1] paa en Triangels Grundlinie hænger en snor med et Lod, og naar disse træffe sammen, maae Grundlinien være horizontal tillige med den Flade, hvorpaa den er sat. Man lod sig gøre en fiirkantet meget lige stang AD af 12 a´ 16 Fods [2] længde; paa enden AD ere tvende fiirkantede Hylser [3], som passede vinkelret i Stokken Am og BN, og til dem kunde klemmes med Skruer. Naar man nu vil nivellere fra A til C, da sættes stokken AM over A; man sætter Stokken BN i Linien AC; Vaterpasset sættes paa AD, og denne hæves eller nedtrykkes saa længe ved D, indtil Vaterpasset P viser, at AD er horizontal, saa er BD = AF , Høiden af A over B; paa samme Maade finder man, hvor meget B er høiere end C, nemlig CE = FG; altsaa bliver Høiden af A over C = AG = AF + FG = DB + EC.

Noter:

1. Perpendikular: En linje, der står vinkelret på en anden linje.
2. 2 Fod = 1 Alen = 62,8 cm.
3. Hylser: Hylster el. kappe, der omslutter enden af en tap eller bolt